

Oponentský posudek diplomové práce

Krise současného myšlení v díle Karla Skalického

autor: Pavel Opelka,

obor: UNE

vedoucí práce: prof. Dr. Karel Skalický, Th.D.

Předložená diplomová práce vychází ze studie prof. Karla Skalického *Revoluční dynamika evropské civilizace*, kde autor rozděluje dějiny křesťanské Evropy na několik etap předělených „revolučními vlnami“. Tento „revoluční“ rys evropských dějin autor pokládá za specifický rys evropské civilizace vyrůstající z křesťanských kořenů.

Cílem diplomové práce je uchopit tuto Skalického koncepci a rozpracovat ji do většího celku. Skalického text je jednak zásadním způsobem inspirativní a přinášející nové pohledy, jednak poměrně stručný, takže vybízí k širšímu rozpracování a případné diskusi či polemice. Zamýšlený cíl diplomové práce je proto třeba hodnotit vysoce pozitivně.

K formální stránce práce je možné konstatovat následující: Práce je rozdělena do 5 kapitol na 94 stranách, seznam literatury uvádí 27 položek. Formátování textu je přehledné, jazyk práce je jasný a čtivý, pravopisné chyby a překlepy zanedbatelné. Zásadní výtku v této oblasti si zaslouží pouze citovaná literatura. Seznam citovaných děl by vzhledem k tématu mohl být mnohem širší a reprezentativnější (jako filosof bych mohl jako příklad uvést např. Peschovu monografii o Lutherovi, De Liberovy Dějiny k osobnostem Anselma nebo Abaelarda apod. Politolog nebo sociolog by jistě našel i jiné podobné příklady ve svém oboru.). Citovat články a studie v časopisech (Teologické texty a Teologická revue) bez uvedení autora a názvu článku (zvláště když se jedná o text, jemuž je diplomová práce *de facto* komentářem) je naprosto nedostatečné. Srovnáme-li pak název práce *Krise současného myšlení v díle Karla Skalického* a seznam literatury, kde jméno Karla Skalického ani v jednom případě nenacházíme, dostává práce téměř nádech absurdity. Zde bych si dovolil i poznámku, že název práce slibuje něco jiného než práce sama, neboť práce neanalyzuje *dílo* prof. Skalického, ale pouze jeden jeho článek. Vzhledem k ohromnému rozsahu díla prof. Skalického, v němž filosofie a teologie evropských křesťanských dějin patří mezi stěžejní témata, je taková redukce i poněkud neuctivá, neboť práce budí dojem, že onen jeden (navíc špatně citovaný) článek představuje celé Skalického dílo věnované dané problematice.

Po obsahové stránce je práce vnitřně konzistentní a přehledně rozpracovává myšlenkový rámec daný Skalického textem. K obsahu práce je ale možné mít některé výhrady: Nejdůležitější výhradou je charakter práce – jedná se o sice přehledný a čtivý text, který ale bohužel nic nového nepřináší. Pouze rozšiřuje již známé a Skalickým uvedené údaje a myšlenky. Diplomant tak prokázal velmi dobré pochopení Skalického článku i schopnost rozšířit si své vědomosti k danému tématu na základě další literatury. Magisterská práce by však měla přinést zásadnější inovační prvek a nejen prokázat schopnost recepce zajímavé studie.

Diplomová práce je navíc členěna dosti nešťastným způsobem. Skalický ve svém textu rozlišuje 4 revoluční vlny. Kapitoly práce jsou evidentně uspořádány podle tohoto schématu,

ale dosti matoucím způsobem. Nerozumím také tomu, proč je název 3. a 4. kapitoly diplomové práce identický. Jedná se o chybu z nepozornosti nebo o úmysl?

Drobnější připomínky mám například k následujícím bodům:

- neuvedené zdroje u některých citací (např. Platón)
- s. 22 výraz „všeobecniny“ se v české literatuře příliš nepoužívá. Lépe je „obecniny“ nebo „univerzálie“
- tamtéž: výraz „střed mezi krajním realismem a nominalismem“ je také nepříliš šťastný, protože do tohoto „středu“ se řadila většina středověkých filosofů a zásadním bylo právě vnitřní rozlišení tohoto „středu“, tj. mezi umírněným realismem a konceptualismem
- velmi často se dlouze cituje bez jakéhokoli komentáře či rozboru (s. 21-22, 24, 29-32, 45, 47-48, 54-55, 58, 62-63, 67-68, 84-85).

Shrneme-li klady i zápory celé práce, pak lze konstatovat, že diplomant v podstatě prokázal schopnost sepsat větší práci a velmi dobře analyzovat a pochopit odborný text. Naprosto však postrádám předvedení vlastního kritického přístupu a větší diskuse, která by přesahovala pouhou recepci myšlenek analyzovaného textu. Diplomová práce se pak bohužel jeví jako rozsáhlá seminární nebo bakalářská práce. Pro úspěšnou obhajobu práce proto pokládám za potřebné, aby se autor práce vyjádřil například k následujícím bodům:

- Je výčet revolučních vln, jak ho předkládá Skalického studie, přijatelný? Proč? (kritická analýza výchozího předpokladu)
- Jakou roli hrála a dnes hraje v této evropské dynamice severoamerická federace, jejíž civilizační kořeny a podoba jsou do značné míry příbuzné evropské?
- Jaký je rozdíl mezi pojetím svobody v evropsko-americké křesťanské civilizaci a jiných světových civilizacích?
- Lze nějak poznatky této práce využít v přístupu k veřejnému nebo církevnímu životu?

1. 6. 2006

Dr. Tomáš Machula

